

Не слід боляче ставитися до помилок учнів при розв'язуванні чи складанні задач. Потрібно, лише, розрізняти помилки після повного завершення розділу (їх, як правило, не повинно бути) і помилки в процесі вивчення (вони корисні).

Завдяки цьому учні працюють активно, щоразу роблячи для себе невеличкі, але важливі відкриття. І так завжди – праця і відпочинок, казка і дійсність. Кожен урок – це не просто 40 хвилин набуття знань, це нова сходи́нка до прекрасної незвіданої країни, ім'я якій – самостійне життя.

Перший учитель – це, так би мовити, доля учнів і тому, реагуючи на різноманітні дитячі інтереси, рівень розвитку, індивідуальні особливості, робимо все можливе, щоб цінувати кожну дитину як особистість. Отже, використання вищезгаданих методів та прийомів сприяє успішному виконанню одного з основних завдань сучасної школи, а саме навчанню молодших школярів самостійності у здобутті знань, розвитку пізнавальних інтересів.

Список використаних джерел:

1. Балдіна Л.М. Розвиток здібностей дитини на уроках математики / Л.М.Балдіна // Мат. в шк. України. – 2007. – № 76. – С.13-18.
2. Макаренко Г. Д. Деякі цікаві форми активного навчання на уроках математики / Г.Д.Макаренко. – Мат. в шк. України. – 2007. – № 32(188). – С.2-6.
3. Рябова С.І. Збірник задач і тестів з математики / С.І.Рябова. – Тернопіль, 1995. – С. 245-250.
4. Шамова Т.И. Активизация учения школьников / Т.И.Шамова. – М.: Педагогика, 1982. – 208 с.
5. Щукина Г.И. Активизация познавательной деятельности учащихся в учебном процесс / Г.И.Щукина. – М. : Просвещение, 1979. – 160 с.

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Ю. Шевчук, здобувач ступеня вищої освіти «магістр»

*Науковий керівник: Г.С.Тарасенко, доктор педагогічних наук, професор
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна)*

FORMING CREATIVE SKILLS OF YOUNGER SCHOOLCHILDREN BY INNOVATIVE TECHNOLOGIES

Y. Shevchuk, master's student

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)

Анотація. У статті теоретично обґрунтовується і доводиться доцільність використання інноваційних технологій в початковій школі. Наведено приклади форм, методів та прийомів розвитку творчого потенціалу учнів початкової ланки освіти.

Ключові слова: інноваційні технології, творчість, творча особистість, творчі здібності, методи та форми навчання, молодші школярі.

Abstract. The article substantiates theoretically and proves expediency of using innovative technologies in primary school. Examples of forms, methods and techniques of development of creative potential of pupils of the primary school are given.

Keywords: innovative technologies, creativity, creative personality, creative abilities, methods and forms of education, younger schoolchildren.

Головним завданням реформування освіти, поставленим у державній національній програмі, є впровадження в навчально-виховний процес інноваційних технологій.

Ідеалом сучасного навчання є особистість не з енциклопедично розвиненою пам'яттю, а з гнучким розумом, зі швидкою реакцією на все нове, з повноцінними, розвинутими потребами подальшого пізнання та самостійної дії, з добрими орієнтувальними навичками й творчими здібностями.

У державному документі «Національна доктрина розвитку освіти» зазначено, що характерною ознакою нашої епохи є перехід суспільства від індустріального стану розвитку до постіндустріального, а нині – до інформаційного. Запровадження в навчальний процес інноваційних технологій відкриває нові шляхи й надає широкі можливості для подальшого загального та професійного навчання, всебічної активізації творчих, пошукових, особистісно-зорієнтованих форм організації навчання.

Проблема розвитку творчих здібностей молодших школярів становить фундамент процесу навчання, є «вічною» педагогічною проблемою, яка з плином часу не втрачає своєї актуальності, потребує пильної уваги і постійного подальшого розвитку. Саме сьогодні перед освітнім процесом постає завдання-виховання творчої особистості, починаючи з початкової школи. У Законі України «Про освіту» проголошено: «Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів, розумових та фізичних здібностей, виховання високих моральних якостей, формування громадян, здатних до свідомого суспільного вибору».

Одним із шляхів вирішення зазначеної проблеми є використання інноваційних освітніх технологій, спрямованих на розвиток творчих здібностей учнів (на всебічний особистісний розвиток учнів) [4, 18].

Аналіз джерельної бази свідчить, що у дослідженні проблеми формування творчих здібностей молодших школярів сходяться різні концептуальні підходи, філософські, соціальні, педагогічні й психологічні ідеї – це гуманно особистісна педагогіка В.Сухомлинського, Ш.Амонашвілі; психолого-педагогічні аспекти формування творчої особистості І.Беха, Д.Богоявленської, Б.Теплова, Л.Виготського; розвивальний потенціал усіх складових системи початкового навчання М.Богдановича, Н.Бібік, М.Вашуленко, І.Гудзик, О.Савченко; проблеми впровадження педагогічних технологій та інновацій О.Пометун, Н.Наволокова; технології проектного навчання О.Онопрієнко, І.Єрмаков, В.Тименко.

Творчі здібності формуються протягом усього життя людини але дослідження Т.Байбари, Д.Богоявленської, Л.Виготського, Ю.Гільбуха, Л.Лозової) показують, що саме молодший шкільний вік є найсприятливішим для творчого розвитку дітей, їхніх здібностей до творчості. В цей період активно розвиваються уява, дар фантазувати, творчо мислити, критично оцінювати діяльність.

Головне завдання вчителя розвинути в дитині всі позитивні якості, закладені в ній природою, і тим самим допомогти їй знайти своє місце в суспільстві. Розв'язання цього завдання можливе лише за умови, коли навчально-виховний процес буде будуватися відповідно до потреб особистості та індивідуальних можливостей дітей, зростанні їх самостійності і творчої активності. Позитивним аспектом у розв'язанні даного питання є запровадження нових освітніх технологій, спрямованих на всебічний розвиток дитини, застосування методів, що активізують творчу діяльність учнів у навчанні. Тому у навчальному процесі дитину постійно має супроводжувати почуття вільного вибору, навчання повинно характеризуватись розвивальною тенденцією, щоб приносити дитині радість життя [5, 23].

Дуже важливим є такий аспект навчання, як створення умов для поступового переходу від дій у співробітництві з учителем та учнями до самостійних. Важливим результатом такого навчання має бути здобуття учнями досвіду творчої праці [1, 33].

Для того, щоб розвинути творчу особистість, по-перше, необхідно розв'язати цілу низку завдань: організація навчальної взаємодії вчителя й учнів на основі діалогу та полілогу; орієнтація на самостійну пошуково – творчу працю учнів, набуття досвіду роботи з різними джерелами інформації; оволодіння учнями проектними та дослідницькими вміннями; оволодіння молодшими школярами способами пізнавальної діяльності, самоконтролю та самооцінювання своєї діяльності; розвивальна насиченість предметного середовища на уроці й перерві, яка спонукає дитину перевірити свої сили методом спроб і помилок, вільного вибору завдання; комплексне застосування вчителем інноваційних технологій. Розв'язання цих завдань можливе лише на основі широкого запровадження нових педагогічних технологій, спрямованих на розвиток творчих здібностей та нахилів учнів [4, 116].

Одним з найперспективніших шляхів розвитку творчої активності є впровадження інтерактивних форм і методів навчання. Ефективним у формуванні творчих здібностей учнів є використання таких інтерактивних форм навчання: «мікрофон», робота в парах, малих групах, «діаграма Венна», «метод Прес», «пошук інформації», «спільний проект», «мозковий штурм», «Асоціативний кущ», «Очікування», «Добре-погано», «Дерево рішень», «Фантазуй», незакінчене речення. Використовую інсценізацію, що розвиває пам'ять, творчу уяву, креативне мислення, мову, мовлення, вміння спілкуватися, самостійність. Під час використання активних форм і методів навчання підвищуються вимоги до вчителя, який виступає в ролі організатора пізнавальної діяльності учнів, а не переповідача інформації. Для досягнення певного результату найперша умова – конкретизація навчальної мети. Шлях від навчання до результату – це організована взаємодія вчителя і учнів. Такий підхід забезпечує позитивну мотивацію здобуття знань, активне функціонування інтелектуальних і вольових сфер, сприяє розвитку творчої особистості [7, 35].

Працюючи над даною проблемою переконалися, що розвивати творчі здібності можна по – різному. Але для розвитку творчих здібностей більшості школярів важливою є саме роль учителя. Завдання педагога – управляти процесами творчого пошуку йдучи від простого до складного: створювати ситуації успіху, що сприяють творчій активності школяра; розвивати його уяву мислення; розв'язувати дедалі складніші творчі завдання [3, 61].

Найефективнішим засобом досягнення цієї мети є інноваційні технології навчання. Саме інноваційний підхід забезпечує позитивну мотивацію здобуття знань, активне функціонування інтелектуальних і вольових сфер, сприяє розвитку творчої особистості [12, 124].

Отже, як писав видатний педагог В. Сухомлинський «Може, маленька дитина повторює те, що було вже зроблено, створено іншими людьми, але якщо це діяння – плід її власних зусиль, - вона творець; її розумова діяльність – творчість». Так і творчість вчителя породжує творчість учня. Якщо на кожний урок намагатися підбирати такі види навчальної діяльності, які дають матеріал для роздумів, можливість виявити ініціативу і самостійність, потребують розумового напруження, винахідливості, творчості, це зацікавить дітей, викликає позитивні емоції, сприятиме діяльності, пошуку, формуванню творчого мислення. Таким чином, використовуючи інноваційні методи роботи, вчитель формує творчу особистість, яка матиме міцні знання та буде успішно застосовувати їх на практиці.

Список використаних джерел:

1. Волощук І.С. Методи розвитку творчих здібностей учнів молодшого шкільного віку / І.С. Волощук // Рідна школа. – 1998. – №3. – С. 29 - 52
2. Гуревич Р.С. Інформаційно-телекомунікаційні технології в навчальному процесі і наукових дослідженнях / Р.С. Гуревич, М.Ю. Кадемія.— Вінниця : ДОВ Вінниця: 2005. – 366 с.
3. Демченко О.П. Проблеми використання проектної технології у навчально-виховній роботі з молодшими школярами / О.П. Демченко // Збірник наукових праць БДПУ. – Педагогічні науки. - №2. – Бердянськ : БДПУ, 2009. – С.61-70.
4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: [навчальний посібник] / Дичківська І. М. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.
5. Коваль І.І. Психолого-педагогічні умови розвитку творчих здібностей школярі / І.І. Коваль // Програма «Обдаровані діти»- Обдарована дитина. - 2009. - № 8. - С. 20-29.
6. Масол Л. Школа культури виховує людину, яка мислить і прагне творити / Л. Масол // Початкова шк. – 2001. – № 5. – С. 38-39.
7. Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко та ін.: Наук.-метод. посіб. – К.: А.С.К., 2003. – 192 с.
8. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи / О.Я. Савченко. - К.: Генеза, 1999.- 366 с.
9. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям / В.О. Сухомлинський. – К. : Рад. школа, 1988. – 272 с.
10. Тарасенко Г.С. Паросток: методика гуманістичного виховання дітей засобами природи : посібник для вчителя / Г.С. Тарасенко. – Вінниця : Логос, 2000. – 192 с.
11. Химинець В. Інновації в початковій школі / В. Химинець, М. Кірик - Тернопіль: Мандрівець, 2012. – 307 с.

ВИКОРИСТАННЯ КАЗКИ ЯК ЗАСОБУ РОЗВИТКУ ДІАЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

С.Шкрабалюк, здобувач ступеня вищої освіти «магістр»

Науковий керівник: О.А.Голюк, кандидат педагогічних наук, доцент

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна)